

РЕЗОЛУЦИЈЕ

По саслушању прочитаних реферата и исцрпне дискусије Комисије су изабрале специјалне одборе који ће да припреме нацрте резолуција, у којима ће резултати рада бити укратко изложени. Предложени нацрти резолуција, после извесних измена и допуна, су прихваћени једногласно, тако да се у њима изражавају ставови ових Комисија по најбитнијим питањима из међусобних односа Православне цркве, с једне стране, и Англиканске и Старокатоличке цркве, с друге стране. Ове резолуције се објављују у српском преводу у целини.

а) РЕЗОЛУЦИЈА

МЕБУПРАВОСЛАВНЕ ТЕОЛОШКЕ КОМИСИЈЕ ПО ПИТАЊУ ДИЈАЛОГА СА АНГЛИКАНЦИМА, СА ЊЕНОГ ЗАСЕДАЊА У БЕОГРАДУ ОД 1—15. СЕПТЕМБРА 1966. ГОДИНЕ

Данас 15. септембра 1966. године у згради Српске патријаршије у Београду, одржана је последња седница Међуправославне теолошке комисије за припрему дијалога са Англиканцима, под председништвом Високопреосвећеног Митрополита тијатирског и Велике Британије Г. Атинагоре.

Комисију сачињавају следећи представници православних цркава:

Васељенска патријаршија цариградска:

- Атинагора, Митрополит тијатирски и Велике Британије,
- Архимандрит Иринеј Василић,
- Др Атанасије Деликостопулос.

Александријска патријаршија:

- Митрополит картагенски Партеније,
- Професор Герасимос Конидарис.

Јерусалимска патријаршија:

- Митрополит филаделфијски Епифаније,
- Професор Панагиотис Трембелас.

Московска патријаршија:

- Архиепископ бриселски Василије,
- Професор протопрезвитер Ливерије Воронов.

Српска патријаршија:

- Епископ далматински Стефан,
- Професор Милош Ердељан,
- Професор Благота Гардашевић,
- Професор Стојан Гошевић.

Румунска патријаршија:

- Митрополит молдавски Јустин,
- Епископ тирговиштеанулски Антим,
- Професор Исидор Тодоран.

Бугарска патријаршија:

- Митрополит сливенски Никодим.

Кипарска црква:

- Архимандрит Хрисант Саријанис,
- Професор Андреас Мицидис.

Грчка црква:

- Митрополит крфски Методије,
- Професор Панагиотис Брациотис.

Пољска црква:

- Протопрезвитер др Георгије Клингер.

Чехословачка црква:

- Епископ прјашевски Николај,
- Протопрезвитер др Андреј Михаилов,
- Протопрезвитер Радивој Јаковљевић.

Финска црква:

- Свештеник Нило Карјома.

Узевши у обзир припремљени 14. септембра 1966. године текст од стране њене поткомисије у вези са дискусијом о садржини каталога тема за дијалог са Англиканцима, Комисија је одлучила следеће:

а) Комисија констатује да је питање дијалога са Англиканцима било постављено у Цркви не један пут, него често у разним временима. Али пошто се Англиканска црква обраћала појединачно помесним црквама, као Цариградској, Руској, Румунској итд. са којима су вођени теолошки разговори по разним питањима, као на пр. по питању валидности англиканских хиротонија, налази да донесене одлуке обавезују само оне цркве чији су се синоди изјаснили о извесним претресаним питањима.

б) За последњих 100 година и на Ламбетским конференцијама од стране Англиканске цркве изражавана је увек жеља за приближавањем Православној цркви. Постоје изјаве Његове Милости Архиепископа кентерберијског Г. Михаила Рамзеја, које је дао у Цариграду и у Теолошкој школи на Халки-у 1962. године о прихватању Светог писма, три степена свештенства, апостолског прејемства, дела светих црквених отаца, у којим изјавама се такође изражава жеља за сједињенијем Англиканске са Православном црквом.

в) На Родоским конференцијама православних цркава такође је било изражено мишљење и жеља у вези са приближавањем са Англиканском црквом. На III Свеправославној конференцији на Родосу 1964. године одлучено је формирање „Међуправославне теолошке комисије“ и учињен је предлог помесним православним црквама да одрже своје представнике за исту. Ова Комисија је требало да се састане и да обави свој рад пре почетка дијалога са Англиканцима. Ова одлука Родоске конференције, на предлог Васељенске патријаршије, била је одобрена од свих православних цркава. После узајамног договора патријараха Цариградског и Српског, прво заседање Међуправославне комисије по питању дијалога са Англиканцима одржано је у богоспасајемом граду Београду од 1—15. септембра 1966. године. На овом заседању извесни представници разних цркава прочитали су реферате.

г) После свестране дискусије која је уследила и у којој су учествовали сви учесници на Конференцији, схватили су сви учесници да је питање дијалога са Англиканцима веома важно питање и зато не једном разматрано од стране извесних помесних православних цркава, иако разуме се не у његовој пуноћи, а од стране Англиканске цркве је испољена тежња да упозна ближе живот и учење Православне цркве и жеља за зближењем са Православљем.

д) Комисија сматра да је наша хришћанска дужност да се радо одазовемо жаркој жељи Англиканаца и њиховим настојањима да постану причасницима наше вере и црквеног поретка, који је постојао у време једне неподељене апостолске и саборне цркве и неизменљиво се чува у Православној цркви.

ј) За време последњих 40—50 година забележени су разни контакти Православних са Англиканцима, као на пр. у Ламбету 1930. и 1931. године, у Букурешту 1935., у Софији и Атини 1940. и у Москви 1956. године. По извесним тачкама постигнута је сагласност са Англиканцима.

Комисија предлаже да се ради употпуњавања архива православних цркава документа свих ових сусрета пошаљу преко Васељенске патријаршије свим православним црквама како би цркве које се још нису изјасниле о њима, пошто узму у обзир и ове елементе приступиле одговарајућим решењима. Осим тога неопходно је да им се пошаље и доле наведени каталог тема, које је наша Међуправославна теолошка комисија сматрала да би требало поднети црквама на одобрење, разматрање и одлуку. Изражава такође молбу да православне цркве размотре теме Друге, Треће и Четврте категорије доле наведеног каталога тема у циљу да се припреме теолошки реферати у року од годи-

ну дана по пријему каталога, који реферати ће се употпунити примедбама помесних цркава.

е) Категорије тема:

А. КАТЕГОРИЈА

Теме по којима је постигнута сагласност између Англиканаца и извесних православних цркава

1. Свето писмо и Свештено предање (Орос-и општења у тајнама 1921, Ламбет 1931, Букурешт 1935).
2. Оправдање човека (Букурешт 1935).
3. О тајнама уопште (Орос-и 1921, Ламбет 1931, Букурешт 1935).
4. Света евхаристија (Орос-и 1921, разговори Англиканаца и Православних 1930 у Лондону, Букурешт 1935).
5. О тајни свештенства, апостолском прејемству и о питању валидности англиканских хиротонија (Цариградска патријаршија 1922, Јерусалимска патријаршија 1923, Кипарска црква 1923, Александријска патријаршија 1930, Румунска патријаршија 1936).

Б. КАТЕГОРИЈА

Теме већ разматране али о којима није постигнута потпуна сагласност

1. О исхођењу Светога Духа у учењу и симболима Англиканске цркве — Filioque (Орос-и 1921, Ламбет 1931).
2. Поштовање Богородице и светитеља (Орос-и 1921, Москва 1956).
3. Поштовање икона и свештених моштију (Орос-и 1921, излагање вере англиканских свештеника 1922, Москва 1956).
4. Аутокефалност цркава и јединство вере у Цркви (излагање вере 1922).
5. Разноврсност обичаја у Цркви (Ламбет 1931, Москва 1956).
6. Помени усопних (Москва 1956).
7. Давање тајни у случају потребе (Ламбет 1930).

В. КАТЕГОРИЈА

Теме недовољно разматране

1. Екклесиологија (тајна Цркве и њена битна својства, васељенски сабори, теорија о гранама Branch theory, државно признавање establishment, највиши ауторитет у Англиканској цркви).

2. Јединство вере и границе слободе у изражавању вере (догма, теологумена, теолошка мишљења, свеобухватност — comprehensiveness).

Г. КАТЕГОРИЈА

Питања која треба разматрати у првом реду чим отпочне дијалог са Англиканцима

1. Могућност уједињења са Англиканцима после њиховог intercommunio са Старокатолицима, Лутеранима а можда и са Методистима.

2. Како Англиканска црква схвата своје уједињење у вери са Православном црквом?

3. Како ће одлуке, које буду донешене по питањима при дијалогу постати обавезне за читаву Англиканску заједницу цркава.

4. Ауторитет 39 артикала у Англиканској заједници цркава.

ж) Разговори о горњим питањима при дијалогу са Англиканцима отпочеће чим цркве, у року од годину дана, одобре реферате црква према доле наведеном.

На иницијативу Васељенске патријаршије треба по могућству да се постигне брзо договор међу православним црквама за поделу горњих тема ради разматрања и израде реферата. Стога Комисија сматра да ће дијалог, Свеправославни и Свеангликански отпочети са оним темама по којима су се сагласиле аутокефалне православне цркве у погледу оцене ставова англиканизма по тим темама.

Што се тиче тема А. Категорије, цркве које још нису донеле одлуку преко својих синода, а друге треба да донесу одлуке по њима такође синодски, теме А. Категорије не могу да представљају, за сада, предмет дијалога са Англиканцима.

Пошто су по темама А. Категорије донеле извесне цркве одлуке преко својих синода, а друге треба да донесу одлуке по њима такође синодски, теме А. Категорије не могу да представљају, за сада, предмет дијалога са Англиканцима.

Комисија сматра потребним да истакне да ће се само свеправославни, а не билатерални, преговори са Англиканцима водити по темама Б., В. и Г. Категорије.

з) Ова Комисија је мишљења да је потребно, пре састанка са паралелном Свеангликанском комисијом, да се састане наша Међуправославна теолошка комисија у времену и месту које ће се одредити ради разматрања и обраде реферата, *одређујући православне ставове.*

Резултати рада ове Комисије, после одобрења од стране синода помесних православних цркава, представљаће предмет првих разговора са Англиканцима.

Према томе почетак дијалога отвориће се сходно одлуци III Свеправославне Родоске конференције „по заједничком договору између Православне и Англиканске цркве“.